

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/415/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4114228272
Dátum vydania rozhodnutia: 29. 07. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Pátrovičová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2016:4114228272.2

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Pátrovičovej a sudcov JUDr. Vladimíra Pribulu a JUDr. Borisa Minksa v právnej veci žalobkyne: C.. C. B. nar. XX. XX. XXXX, bytom C., D. XXXX/XX, zastúpená Advokátskou kanceláriou Borgulová & Péteriová, s. r. o., so sídlom Nitra, Farská 4, IČO: 46 104 020, proti žalovanému: B. C., nar. XX. XX. XXXX, zomr. XX. XX. XXXX, bytom L. - V., Y. XXXX/X, zastúpený JUDr. Andrejom Garom, advokátom so sídlom Bratislava, Prievozska 2/B, o návrhu na vydanie rozkazu na plnenie, o odvolaní žalovaného proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 9. novembra 2015, č. k. 10C/208/2014-100, takto

rozhodol:

Odvolací súd odvolacie konanie v časti návrhu žalovaného na prerušenie konania **z a s t a v u j e**.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Nitra (súd prvej inštancie) uznesením zo dňa 09. 11. 2015, č. k. 10C/208/2014-100, vyhovel odvolaniu žalobkyne proti uzneseniu Okresného súdu Nitra zo dňa 13. 07. 2015, č. k. 10C/208/2014-87 a zamietol návrh žalovaného na prerušenie konania zo dňa 18. 06. 2015.
2. Rozhodnutie právne odôvodnil s poukazom na ust. § 109 ods. 2 písm. c/ a § 374 ods. 4 Občianskeho súdneho poriadku. V odôvodnení uznesenia súd poukázal na to, že žalobkyňa sa žalobou zo dňa 22. 09. 2014, doručeným súdu prvej inštancie dňa 26. 08. 2014 domáhala uloženia povinnosť uzavrieť písomný dodatok ku kúpnej zmluve zo dňa 28. 09. 2011 uzatvorenej medzi účastníkmi konania.
3. Dňa 24. 06. 2015 bol súdu doručený návrh na prerušenie konania, doplnený podaním zo dňa 07. 07. 2015, v ktorom žalovaný uviedol, že v konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp. zn. 12C/85/2014 sa rieši otázka určenia neplatnosti právneho úkonu - kúpnej zmluvy týkajúcej sa prevodu vlastníckeho práva k nehnuteľnostiam zo dňa 28. 05. 1961 uzatvorenej medzi žalovaným a navrhovateľkou a vo veci bol podaný návrh na vydanie predbežného opatrenia. Vzhľadom k uvedenému žiadal konanie podľa § 109 ods. 2 písm. c/ OSP prerušiť.
4. Okresný súd Nitra obsadený vyšším súdnym úradníkom rozhodol uznesením č. k. 10C/208/2014-87 zo dňa 13. 07. 2015 tak, že návrhu na prerušenie konania vyhovel a konštatoval, že v konaní vedenom pod sp. zn. 12C/85/2014 sa rieši otázka, ktorá môže mať vplyv na priebeh predmetného konania a jej vyriešenie môže mať význam pre rozhodnutie súdu v tomto konaní.
5. Proti uvedenému uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie žalobkyňa a uviedla, že v konaní vedenom pod sp. zn. 12C/85/2014 ide o určenie neplatnosti právneho úkonu, ale záložnej zmluvy. Navyše konanie vedené pod sp. zn. 12C/85/2014 je konaním, kde na strane žalobcu vystupuje síce žalovaný, ale na strane žalovaného je iný subjekt, a to Tatra banka, s. s. S poukazom na uvedené žiadala napadnuté uznesenie zrušiť z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci.

6. Po preskúmaní spisového materiálu sudca dospel k záveru, že napadnuté uznesenie vydané vyšším súdnym úradníkom nie je správne, pretože zo spisu vedeného pod sp. zn. 12C/85/2014 vyplýva, že toto konanie je vedené vo veci žalobcu B. C. proti žalovanému Tatra banka, a. s., a predmetom konania je určenie neplatnosti Zmluvy o záložnom práve uzatvorenej dňa 23. 09. 2011 medzi žalobcom ako záložcom a žalovaným ako záložným veriteľom, predmetom ktorej je zriadenie záložného práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa na Y. ul. V L., časť V., kat. úz. L., okres L., zapísaným na LV č. XXXX, vedeného katastrálnym odborom Okresného úradu Nitra neplatné. V konaní vedenom pod sp. zn. 12C/85/2014 sa nerieši otázka, ktorá by mohla mať vplyv na priebeh predmetného konania, ktorého predmetom je uzatvorenie dodatku kúpnej zmluvy, ktorý by odstránil vady kúpnej zmluvy, ktorú medzi sebou žalobca so žalovaným uzatvorili a ktorej platnosť žalovaný nikdy nespochybnil. Vzhľadom k uvedenému sudca v zmysle § 374 ods. 4 OSP odvolaniu žalobkyne vyhovel a návrh žalovaného na prerušenie konania zamietol.

7. Proti tomuto uzneseniu v časti výroku o zamietnutí návrhu žalovaného na prerušenie konania podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný, domáhajúc sa zrušenia uznesenia v napadnutej časti a vrátenia veci na ďalšie konanie, alebo alternatívne zmeny rozhodnutia v napadnutej časti. Odvolanie podal z dôvodu nedostatku v zmysle § 221 ods. 1 písm. f/ a písm. h/ OSP. Namietal tvrdenie súdu, že nespochybnil platnosť kúpnej zmluvy, ktorú považuje za absolútne neplatnú, ktorá nastáva ex lege. Poznamenal, že trpí duševnou poruchou, v dôsledku ktorej je uzavretie kúpnej zmluvy absolútne neplatné. Poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu SR zo dňa 30. 07. 2012, sp. zn. 5 Cdo 208/2010. Do pozornosti odvolacieho súdu lekársku správu - nález zo dňa 02. 01. 2012 vyhotovenej C.. I. T. v ambulancii MUDr. J. V., Fakultná nemocnica L., E. 6, G. konzília ÚPS pre žalovaného, z ktorej vyplýva, že žalovanému bola diagnostikovaná duševná porucha - alkoholizmus s odporúčenou liečbou formou hospitalizácie a liekov. Tvrdil, že pri uzavretí kúpnej zmluvy konal v duševnej poruche, ktorou trpel a ktorý ho robila neschopným na tento právny úkon. Pri uzatváraní kúpnej zmluvy so žalobkyňou mal za to, že kúpna zmluva sa týka predaja iných nehnuteľností. O tom, že v zmluve boli uvedené aj iné nehnuteľnosti sa dozvedel až zo správy katastra, ktorá prerušila katastrálne konanie. V čase uzatvárania kúpnej zmluvy navyše trpel očnou poruchou, resp. Zdravotnými problémami, ktoré mu spôsobovali problémy s čítaním, preto si kúpnu zmluvu pred podpisom neprečítal a spoliehal sa na ubezpečenie žalobkyne, že všetko je v poriadku. Zmluvu v dobrej viere podpísal. Žalovaný bol v čase podpisu zmluvy pacientom psychiatra MUDr. P. z dôvodu duševnej poruchy - alkoholizmu. Zdôraznil, že za normálneho stavu by nikdy neuzatvoril zmluvu, ktorou by scudzil sporné nehnuteľnosti. Bol si vedomý svojich záväzkov voči matke, ktorá má v predmetných nehnuteľnostiach doživotné právo užívania a k nehnuteľnostiam sa aj správa tak, akoby patrili jeho matke. Z uvedených dôvodov mal za to, že kúpna zmluva trpí neodstrániteľnou vadou spočívajúcou v absolútnej neplatnosti, a to s poukazom na § 38 ods. 2 OZ, pretože žalovaný uzatvoril kúpnu zmluvu v duševnej poruche. Vzhľadom k uvedenému podpísal zmluvu, ktorej obsah bol v rozpore s jeho vôľou. V dôsledku duševnej poruchy žalovaný nebol schopný dostatočne posúdiť a vyhodnotiť obsah predloženej kúpnej zmluvy a jeho rozumové schopnosti boli značne obmedzené, čo malo za následok, že v rozpore so svojou vôľou uzatvoril kúpnu zmluvu k sporným nehnuteľnostiam.

8. Pokiaľ ide o konanie vedené pod sp. zn. 12C/85/2014 o neplatnosť záložnej zmluvy žalobca navrhol prerušenie konania z dôvodu vedenia konania na Okresnom súde Nitra č. k. 13PS/44/2015, o spôsobilosti na právne úkony B., nar. XX. XX. XXXX, pretože je závislý na konzumácii alkoholu, čo má priamy dopad na jeho spôsobilosť na právne úkony, pričom priebeh a výsledok tohto konania môže mať súvis a ovplyvniť priebeh konania vedeného pod sp. zn. 12C/85/2014 o určenie neplatnosti právneho úkonu. V konaní o obmedzení spôsobilosti na právne úkony sa bude kompletne posudzovať a zisťovať duševný stav žalovaného, pričom je pravdepodobné, že budú výsledkom dokazovania konštatované aj skutočnosti a zistenia kľúčové v konaní vedenom pod sp. zn. 12C/85/2014 a sp. zn. 10C/208/2014. S poukazom na uvedené skutočnosti mal za preukázané, že je dôvodné, aby súd návrhu na prerušenie konania vyhovel.

9. Písomné vyjadrenie k odvolaniu žalovaného podaného nebolo.

10. Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 34 Zákon č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok, ďalej len „CSP“) po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonom stanovenej lehote, preskúmal napadnuté rozhodnutie, viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 379, § 380 CSP), prejednal odvolanie bez nariadenia odvolacieho pojednávania a dospel k záveru, že odvolacie konanie

v časti prerušenia konania je potrebné zastaviť podľa § 161 ods. 1 a 2 CPS, pretože došlo k úmrtiu žalovaného, ktorý návrh na prerušenie konania podal.

11. Podľa § 103 OSP účinného do 30. 06. 2016, kedykoľvek za konania prihlíada súd na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať vo veci (podmienky konania).

Podľa § 107 ods. 1 OSP účinného do 30. 06. 2016, ak účastník stratí spôsobilosť byť účastníkom konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončilo, súd posúdi podľa povahy veci, či má konanie zastaviť alebo prerušiť alebo či môže v ňom pokračovať.

Podľa § 107 ods. 2 OSP účinného do 30. 06. 2016, konanie súd zastaví najmä vtedy, ak zomrie manžel pred právoplatným skončením konania o rozvod, o neplatnosť manželstva alebo o určenie, či tu manželstvo je alebo nie je, pokiaľ Zákon o rodine nedovoľuje, aby sa v konaní pokračovalo.

Podľa § 161 ods. 1 CSP, ak tento zákon neustanovuje inak, súd kedykoľvek počas konania prihlíada na to, či sú splnené podmienky, za ktorých môže konať a rozhodnúť (ďalej len "procesné podmienky").

Podľa § 161 ods. 2 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý nemožno odstrániť, súd konanie zastaví.

Podľa § 161 ods. 3 CSP, ak ide o nedostatok procesnej podmienky, ktorý možno odstrániť, súd urobí vhodné opatrenia na jeho odstránenie. Pritom spravidla môže pokračovať v konaní, ale nesmie vydať rozhodnutie, ktorým sa konanie končí. Ak sa nepodari nedostatok procesnej podmienky odstrániť, súd konanie zastaví.

Podľa § 61 CSP, procesnú subjektivitu má ten, kto má spôsobilosť na práva a povinnosti; inak len ten, komu ju zákon priznáva.

Podľa § 62 CSP, Ak strana nemá procesnú subjektivitu, súd konanie zastaví.

Podľa § 63 ods. 1 - 3 CSP, ak strana zomrie počas konania skôr, ako sa konanie právoplatne skončí, súd posúdi podľa povahy sporu, či má konanie zastaviť, alebo či v ňom môže pokračovať. V konaní súd pokračuje najmä vtedy, ak ide o majetkový spor. Súd rozhodne, že v konaní pokračuje s dedičmi strany, prípadne s tými, na ktorých podľa výsledku dedičského konania prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide, a to len čo sa skončí konanie o dedičstve. Ak to povaha sporu pripúšťa, môže sa v konaní pokračovať aj pred skončením konania o dedičstve.

12. Ustanovenie § 161 ods. 1 CSP (pozn. predtým § 103 OSP) ukladá súdu povinnosť kedykoľvek za konania prihlíadať na to, či sú splnené zákonom stanovené podmienky konania, aby súdne konanie mohlo prebehnúť a aby súd mohol vydať rozhodnutie. Medzi základné procesné podmienky okrem iných, ktoré má súd skúmať po celý čas aj bez návrhu je splnenie podmienky - spôsobilosť byť účastníkom konania. Spôsobilosť byť účastníkom konania znamená mať procesné práva a povinnosti podľa hmotného práva. Hmotno-právna spôsobilosť mať práva a povinnosti vzniká u fyzických osôb narodením, ak sa dieťa narodí živé a zaniká smrťou fyzickej osoby, prípadne jej vyhlásením za mŕtveho. U právnických osôb možno hovoriť o strate spôsobilosti byť účastníkom konania.

13. Ak účastník konania po začatí súdneho konania stratí spôsobilosť byť účastníkom konania (§ 61 CSP) postup súdu upravuje ustanovenie § 61 a nasl. CSP. Podľa ustanovenia § 63 ods. 1 CSP v prípade, ak účastník konania stratí spôsobilosť byť účastníkom konania skôr ako sa konanie právoplatne skončilo, súd posúdi podľa povahy veci, či má konanie zastaviť alebo či môže v ňom pokračovať.

14. Odvolací súd zdôrazňuje, že súd zastaví konanie tam, kde v právnom predpise je určitá skutková podstata podmienená existenciou určitého účastníka, ktorého možno charakterizovať hmotnoprávne, takže bez jeho existencie by konanie nielen stratilo akýkoľvek význam, ale by ho nebolo možné ani vôbec viesť.

15. Zákon pomerne kazuisticky rieši postup v prípade smrti účastníka v konaní o majetkovej veci, a to tak, že súd by mal spravidla pokračovať v konaní s osobami, ktorým svedčí dedičské právo po zomretom účastníkovi. To znamená s osobami, o ktorých možno dôvodne predpokladať, že sa stanú nadobúdateľmi dedičstva. Po skončení dedičského konania je účastníkom konania len ten z nich, na koho prešlo právo alebo povinnosť, o ktorú v konaní ide.

16. Preskúmaním obsahu spisového materiálu odvolací súd zistil, že žalobkyňa sa návrhom na vydanie rozkazu na plnenie o povinnosť uzatvoriť dodatok ku kúpnej zmluve, doručeným súdu prvej inštancie dňa 26. 09. 2014, domáhala uloženia povinnosti žalovanému uzatvoriť dodatok ku kúpnej zmluve zo dňa 28. 09. 2011, ktorej predmetom bude odstránenie nedostatkov vád kúpnej zmluvy. Súd prvej inštancie začal vo veci konať a v priebehu konania žalovaný podal návrh na prerušenie konania, a to z dôvodu vedenia konania pod sp. zn. 12C/85/2014 pred Okresným súdom Nitra, ktorého výsledok by mohol mať význam aj pre predmetné konanie. O predmetnom návrhu ako aj o odvolaní žalobkyne súd rozhodol napadnutým uznesením zo dňa 09. 11. 2015, č. k. 10C/208/2014-100, ktorým vyhovel odvolaniu žalobkyni proti uzneseniu Okresného súdu Nitra č. k. 10C/208/2014-87 zo dňa 13. 07. 2015 a návrh žalovaného na prerušenie konania zo dňa 18. 06. 2015 zamietol. Proti tomuto uzneseniu v časti zamietnutia návrhu žalovaného na prerušenie konania podal v zákonnej lehote odvolanie žalovaný.

17. Odvolací súd poukazujúc na ust. § 61 a nasl. v spojení s ust. § 161 CSP prihliada na splnenie podmienok konania v každom jeho štádiu, teda aj v štádiu odvolacieho konania. Odvolací súd z podania právneho zástupcu žalovaného doručeného Okresnému súdu Nitra dňa 13. 06. 2016 zistil, že žalovaný dňa 30. 05. 2016 zomrel. Vzhľadom k povahe návrhu na prerušenie konania, ktorý žalovaný podal a ktorý súd prvej inštancie zamietol, odvolací súd konštatuje, že nie je potrebné v tejto časti konania konať s právnymi nástupcami žalovaného, pretože ide o subjektívny záujem žalovaného na prerušení konania, ktorý neprechádza na právnych nástupcov.

18. Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie správnosti rozhodnutia súdu prvej inštancie, ktorým zamietol návrh na prerušenie konania žalovaného. Teda ide o také právo, ktoré bolo viazané výlučne na osobu žalovaného. Na prejednávaný prípad teda nie je možné aplikovať ustanovenie § 63 ods. 1 - 3 CSP a v konaní pokračovať s dedičmi pôvodného žalovaného, pretože toto ustanovenie sa týka prípadov, keď predmetom konania sú majetkové práva, teda také práva a záväzky, ktoré smrťou poručiteľa nezanikajú, ale prechádzajú na dedičov.

19. S dedičmi zomrelého žalovaného súd koná ako s právnymi nástupcami, ktorí vstúpili do procesných práv tohto žalovaného, avšak nie je možné s nimi konať ako s právnymi nástupcami vstupujúcimi do jeho hmotných práv v časti konania o podanom návrhu na prerušenie konania, pretože ide o také práva, ktoré smrťou poručiteľa neprechádzajú na jeho dedičov. S poukazom na túto skutočnosť dospel odvolací súd k záveru, že je potrebné odvolacie konanie v tejto časti zastaviť.

20. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam odvolací súd vo veci rozhodol tak, ako uviedol vo výrokovej časti uznesenia.

21. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov).

Poučenie:

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP). Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 2 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP), to neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený

osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).